

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7.
TELEFON-SZÁM: 110.
Hirdetések és előfizetési penzek a kiadóhivatalban küldendők.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos
FENYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
Egy évre 16 Kor. — Fel évre 8 K. — Negyedévre 4 K.
Egyes szám ára: 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton este 6 órakor.

Rendelet, a mi nincs.

Az utóbbi napokban bőven volt szó a budapesti és helyi lapokban egy belügyminiszteri rendeletről, a „Pesti Hírlap” ma vezéreközölkis is róla, — a mely nincs, eddig legalább sehol nincsen meg. Azért mondjuk sehol, mert Székesfehérvár szab. kir. város fokapitánya legalább nem vette meg kézhez, sem a *Belügyi Közlöny*-ben meg nem jelent, holott szeptember 1-vel már életbe kellett volna lépnie a rendeletnek, ha meg lenne.

A kaszinókról és vidéki szobaleányokról szól az a meg nem levő s valamilyen nyári croquis-ir egyáltalán megfogalmazott, utanna pedig sokféle lenomatott rendelet, a melynek arról kellene szólnania, hogy kávéházi kaszinó és vidéki szobaleány csak negyven éves korán tal lehet valaki. Pro és kontra irtak mellette s a thema, akár ki lesz, akár nem lesz kiadva az a rendelet, elég fontos szociológiai kérdés, hogy hozzá szóljunk.

Sietünk kijelenteni, hogy miut mindennek e szieses világban, ennek is több szempontja van, a melyekből nézve helyeselni lehet e karhozatani.

Kóbor Tamás, a méltán népszerű szociológus példail azt írja: „Hogy lehet e hogy szabad valakit a foglalkozásait eltitanni csak azért, mert meg nem negyven éves? S mihez fogjon ez az ilyen módon az utazára maradni s epen az erkölcsnevelő rendelet kezényszerűsége miatt sülyedni oda, ahova különben nem sülyedt volna? A kaszinó voltaképpen a kávéház

irnoka, a hatósági törvény pedig a cselekedtorvény oltalmába helyezte. Nekik tehát az a törvény parancsol, de ez a törvény egyszersmind vedi őket. Mi jogon, mi balaionomnál fogva szabad a belügyminiszternek e törvény hatályából egy részt kiharítani s kiveteles intézkedések alá fogni?

Ez az egyik sarkalatos hiba, a mely nálunk, a par excellencia jogaszerzők világában nem sokat nyom a latban, mivel csak páriákról s csak nőkről van szó. Ferfiaknál és erősebb betolyasú foglalkozási ágúal az elkövetett onkenyenk a tisztezésre is fölizatáná a jogszertet. Ez az érvek azonban halgat, mivel erkölcsről van szó. Az erkölcsnek minden szabad, meg az erkölsteleenség is.”

Ezzel szemben először is egy ténybeli tévedést kell helyreigazítani. A rendelet-lantazia úgy tervezti, vagy mondjuk úgy lehetne tervezni a dolgot, hogy a már kaszinóit minőségben szolgált nők megmaradhatnának írja és szép kaszinóknak, úgy hogy nem kellene az utcára menniök. Az átmeneti időben ök lenennek ama bizonyos utolsó bölények, ezukrot, tehát e kikebebjait töltogetven.

Serelem a meglévőkön tehát nem esnek, ellenben otyas valamit czelezoza eredményben, a melyrol szinte sok szó es tuta folyt el az utolsó idokben. Nevezetesen a leánykereskedelem megállítását, mivelhogy a veszedelmes prostitucióknak s leánykereskedelmi kivetelelnek valóságos csikotelepe minden kávéházi kassza.

A mai tarsadalom a tisztességes nő fogalmához, meltoztatik tudni, hogy mily

kritériumot állapított meg. Már most legyen nyomor, legyen hiúság, legyen más emberi ök, de a tisztességes leányból nem lesz egyenesen perdita. Közvetlenül a melyik eladja magát, az egészen helyes, hogy azaz lesz, mert hiszen ilyeneknek is kell lenni, epen a jámbor erkölcs kedviért, a mely kölömben az egész világban folytonos tamadásnak volna kiteve. Hogy a nyáját megörizessük, fel kell áldozni a lurkasnak néhány bárányt. Bizonyos, hogy egy-egy perdita önmaga testével sok artatlanságot ment meg.

Ámde a tul-produkció e téren igen nagy s így azokat kell igyekezni megmenteni, a kik az élet tapasztalatlanlansaga, a küso korálmények nyomasa alatt lesznek bukottak, de a kik természetükkel fogva nem erre rendeltettek.

Nincs nagyobb kerítő, mint az a kávéházi kassza s az az állás, a melybe lehetünk e naponta sok írja leány azzal lep bele: munkamind fogom megkeresni a kegye remet. Fel év mulva ott van, a hol a többi.

Mikor kaszinóknak meg, honnan analizálja ö a kassza legköre, az üzleti érdek feltölelté honnan ismerje, a mely minden két hónapban más kasszióit követeli, mert a törzsvendégek megújnak ugyanazt az egyet. Hát ha még visszaütasítja az ajánlatokat? Harom nap alatt ropól. Állás es pénz nélkül van, — ugyan, hiszen tetszik ismerni az életet.

A kávéházi kasszióit, keveset mondunk, ötven percentjü becsületes szándékkal lep pályájára s ennek az ötven percentnek 49 percentjü rövid időn belül tépetten sülyed letel, mind lejjebb a romániai és

TARCSA.

Kötelesség.

Írta: *Melchior de Vogué.*

A Tannisz, a hajótársaság legjobb gőzöséppen a Matapan-fokot kerülte meg. Napközben nagyon szép idő volt, de mikor a koroni kikötő közelédtünk, egyszerre rossza fordult az időjárás. Görögországban ezen a partvidéken, a hol három tenger áramlata találkozik, az idő gyorsan változik s az eber az Eggei-tengeren ritkán találja meg azt a nyugalmat, a melyet az Adrián elhagyott. Ezen az eszten a cerigoi szoros felől kelt a vihar. Az éj leszállt, a tenger szürkővé, nyughatatlanú, az ég komorú, gyszóssai lett. A szárazföld felől a Tejtoros sziklmorai zarátk el a szemhatárit, a másik oldalon vadul fölöttül a vihar es a tenger. A Tannisz lompá, esikorgászorú hangot hallattat, — ez az első felajjulás a hajónak, a mely várja a hullámok rohanását.

Lementem a szalomba, néhány utas már ott volt az orrossal es a hajógszennel, akik sakkoztak. A kapitány is elhagyta egy pillanatra a fedelzést s lejött közenk; csurom viz köpönyegét levelette, egy pohár puncost kért s résztvett a társalgásunkban. Mint ilyen esetben randesen, most is hajóléreésköl, katasztrófrákról folyt a szó. A hajógszennégy pár kétes értékű tréfiával már jól összejáratgatta az asszonyokat.

A mint a kapitány közenk áll, az asszonyk,

a kiknek rendeseit gyönörűséget okoz, li borzadotatnak, rögtön elkezdtek ostromolni, hogy mondjon el valami drámai eseményt huszonné esztendő tengerész tapasztalataiból. A kapitány olmosolyodott s a vallat rántatta, mint valami öreg ember, aki gyerekek aza kernek, hogy mondjon meszt a kiserőtekről. De azután megszólalt:

— Tudják, a gimnáziumban tanulunk mindenféle hitasos mondasokat, amiket régi görögök, meg románai mondtak. No hát, egy ilyen ójszék, mint a mai, ott hagyttunk a Karaibi-tengerben egy szegény ördögöt, aki felért mindzsekkel az antik díszekkelkel. Hallgassanak csak le!

S ezzel elmondta a következő történetet:

— Husz evel ezelőtt a Belliqueuse Cherbourgban felszedte a vasmaskat, hogy utasok induljan az Antillák felé. En akkor második hadnagy voltam s a matrózaim köreit volt egy Plougoecoi való ember is. Ez hosszabb szabadságon volt, az alatt meghazsodott s most megint hajóra szallt, hogy leszojgalja a meg-határelvő idejét. Az eszendő végén felt volna ki a szolgálata, úgy volt, hogy akkor az ipától, akinek három nagy barkája volt, átveszi a haszálzletet. A többi matróz nagy tisztelettel volt iránta, gazdag urnak tekintették. Egyebekent egyike volt a legjobb matrózainknak s ha imioilvasni tudott volna, régen kormányos is lehetett volna.

Egész a szigetekig jó időnk volt, de mikor a Karaibi-tengerre értünk, hirtelen változás állt be, Guadeloupe és Desirade szigete között hoves

eszkakeletti szél leptett meg bennünket. Mikor az éj leszállt, a tenger setét lett, mint a korom; szaggatott szelrohannak korbácsolták a hajót, aly tudunk előre vergődni. En voltam őrségen: egyhas után huzattam be a vitorlákat, csak a kis orrvitorlát hagytam még lenni. A Szent Péter-loknál veszedelmes zónyok vannak, hogy elkerülhessük őket, nyugat kellett kanyarodnunk, mert a szél perczről perczre erősödött. Mindjárt az első homokpádnál két óriási hullám vágott át a fedelzeten, a hajó egy tántorgott, mint a rozseg ember s orral fordult neki a hullámnak. Láttam, hogy meg töl vitorlák két bevonatni s kiadtam a parancsot az altisznek, akik rögtön sipolt. Mikor tovább áta a parancsot, a „matrózok közül senki sem mozdult. Árvól volt elő, hogy fel kell mászni a hajó orrán levő s előre nyuló kis árboera, amely ebben a pillanathban kilencven fős köpönyeg irt be. Masodik féltzszó, az én emberim kövé meredten állnak. Dühödten ugrottam oda közbök s rájuk kiáltottam:

— Mióta félnak a Belliqueuse emberei fel-mászni az árboera?

Erre az én plougoecoi emberem azzal a nehéz, leptező lépéssel, amireh hajón hozzásszik az ember, olmentem a kötéllatorjához, közben csöndesen döröngve:

— Megyek már, hadnagy ur.

S azzal nagy kezével belekapaszkodott a kötélibe, s kedvett feltöl mászni a latorján, melyet a szél hevesen vart hozzá a kötélethez. Láttam, aminet halad felfelé, a szél belekapott a zubbonyába

dalmát matróz-lebujókig. Azt az egy per- centet azért hagyjuk meg, hogy senkit meg ne sértsünk.

A kaszíróság elipszús alakú lejtő a nyilvános házakhoz. Nem látni a végét, de oda vezet. Ezt megakadályozni, a leány- kereskedők kezéből a munka tisztas stam- pigliáját elkobozni, ezt célozóna a nem létező rendelet.

Lehet, hogy a miniszteri ren- delet for- mája nem lenne helyes a melyben vádó intézkedéshez, talán törvényhozás skan- dciója kellene hozzá. De, hogy b kellene kozni, a bizonyos. Ezrével hal éhen és akasztja fel magát az idősebb nők serege, mert elvesztik támaszukat és nem kapnak kenyérkeresetet. A társadalom igazi m- trjárja, a szegényorsú, idős nők kapnának általa foglalkozást.

Hogy pedig az államnak a társadalom berendezkedéséhez ne volna irányító joga, azt tagadni és ezáltal szofizmákkal nem lehet. Nincsenek-e eltűnt, illetve feltö- levezett kövte a vendéglőből női kiszolgál- lások, a női zenekarok, az üzletek egyéb minden ága?

Hiába lenne képes valamely nő a legkittinőbb bírói funkcióra: ez idő sze- rint nő bíró nem lehet, tehát lehet valaki igen tisztességes és kiténő kaszíróné, de mert a nőnek kaszírónosága a veszedelmes és teljesen jogosulatlan leány kereskedelem biztos üzleti útja: eltüntetlan lenne.

Ha lehet olyan rendeletet támadni, u mely nincsen meg, miért nem lehetne azt védeni?

H I R E K.

Előfizetőinkhez.

Szeptember elsejével lapunk harmadik évfolyamába lépett.

Vidéki előfizetőink részére mai szá- mukhoz posta utalványt mellékelünk, kérve az előfizetési díjak beiktudását, ne- hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

A megfélebbezett határozat. Ismeretes, hogy az augusztus hó elején tartott rendkívüli városi közgyűlésen a gyalogsági lakatya építési a legelőbből ajánlat tevőnek, a Grünwald és Schiffer' céznek átvalallatba a törvényhatóság s hogy, hosszabb vita után, az építési ellenőrzéssel Say Ferenc helybeli építéset bízta meg. A hatá- rozatnak ez utóbbi részét most Weyer György bizottsági tag megfélebbezte, azaz az indoklással, hogy a közgyűlés július hóban kimondta, mi- képpen a kereskedelmi miniszteről kér építési

ellenőrt s e határozat óta még nem mull el az ugyan egy úgben újabb határozat hozatalára. A törvény által megkívánt három hónapi határidő. Az indoklás eszenkivált azt is érvül hozza fel, hogy Say Ferenc maga is pályázott a vállalatra s így objektíve ellenőrzés nem lehet.

A felebbezéssel szemben pedig mi a felebbe- zést indokoljuk meg, abból az elvből kiindulva, hogy minden véleményint tiszteltük, de csak ha objektíve forrásból akad. Weyer Györgyöt nehé- gnapnál ezeltől az ipartestület, a melynek tulaj- donlóság az idősorint Say Ferenc az elnöke, fej- levetette a rendőrségen, a miért ésesipari igazol- ványval kömíves munkákat vállalt és végeztet. Weyort meg is büntették, a miniszter megrotta tőle az iparigazolványt s ezek miatt történt most az iparigazolványt Say megbízatása ellen ő és egyedül csak ő felebbezett. Lehet vitakozni hely- bebbezés indokainak helyességére, avagy helye- bebbezés fölött, mi elmondtuk annak idején véleményünket, hogy a közgyűlés nagy többségével egyetemben miért találtak méltányosnak, hogy az ellenőrső Sayra bizassék s a többség határozatába a kisbészés is megnyugodott. A döntés a miniszter dolga már most, mi csak azt helytelenítjük, hogy az egész törvényhatóságból éppen az felebbezett, a kinek minden józléts szabálya szerint hallgani kellett volna. A bizottsági tagságot így használták fel az emberek magánézelájakra s ez az a mi eszünkbe juttatta: állami közigazgatás jöjjön el a te ország. Mivel addig a kicsinyes személyi ére- lenczések, torszalkodásoknak s értelmetlen emberek baszkodásának vége nem leszen.

— Ilr Eötvös Bálint-ól. Eötvös urról, a vadí választó kerület országgyűlési képviselőjáról megint csak hír érkezik. A hirt az Erzsébetváral- megjelölő újság nyíltterében olvassuk a "(Szeptem- berről takarékpénztár részvételiről)" igazgató- ságának titkárból. Az új igazgatóság a közgyű- lést nyíltan beszámól a helyzetéről, a melybe a penzintézet jutott s azután átír Eötvös Bálint ura. Ezt az utóbbi részt a bicskei hazafiak oku- lására, — a kik nines még egyélt: embert akart- tak ölni Eötvös Bálint érdékében — a követke- zőkben közöljük le:

"Legelőll járt jó példával maga a volt elnök-igazgató, Eötvös Bálint dr., aki az össze- költözött olyképpen szociálította ki, hogy olyan átkosokkal alárít váltókat szociálították le üzleti- vassal, kiket sem akkor, sem ma egy fillér nem volt behajtható, majd a sokszor említtet és bíz- tos fedezetre adott, u. a igazgatóság kölcsönök- kiáltott 10—11 ezer korona értékű váltókat magához kaparintra, tényleg azoles körben, — de tiltott módon, — szelnek eresszte, saját ma- gának lezsámíltattá, a perlése adott értékekből egy-mást elfelejtett visszaadni vagy azokról elcsúszott, a szegény paraszt igazgatókat, kik eddigleg is már 120 ezer koronát vettek fel va- raszokra, hogy a krízis egyszerre le ne csapjon, ravasz módon megcsúszni, a ravasz- módon kieszalt betéti könyvescénk alapján — tudtuk és beleegyezésünk nélkül — idegen

ít gyorsan kell lennünk. Tudják, hogy az ilyen esetben szokás, hogy mi döntünk annak a szeren- csetlen embernek a sorsáról. Megkísérleljük-ük a megmentését, anélkül, hogy a hajót kokára tesz- sük? Aki azt hiszi, hogy igen, az emelje föl a kezét, de az ilyen szerelnőért csak gyorsan!

Modulatlannal álltunk ott az egyik őrtör- körül; a legénység is ott állt mögöttünk s azo- rnyóra várta a döntést. És esküszöm önöknek, ha világos lett volna, látni lehetett volna, hogy néhán- yan e vén tengerezsek köztl pápdát az arca, mint valami angol asszonyok, aki először kel át a La Manche estatorán. Gyora pillantást vetettünk a hajdra, a szemhatára, a hullámvérés irányára s csak pár csomónyi távolsgában levő part fekete vonalára. Azután mindegyikünk szomorúan ránk me- ga lejt s egyenesleg kéz sem emelkedett fel. A kapitány hangja kissé rekedt volt, mikor oda- fordult a legénységhez:

— Egyhanguan hozott határozattal s lelki- ismeretes vizsgálat után kijelentjük, hogy semmit sem tehetünk ennek az embernek a megmen- tésére. Az Isten legyen hozzá irgalmas! — Aztán a kormányoshoz fordult s erős hangon kiáltott rá: — Kanyarodjál vissza, előre! — A reggalt megfordult s odaadta vikorját meg- int a szélnek, amely valóságos örömtőliséssel

intézetnél elhelyezett betűfűnket felszájni és nem a mi pénztárunkba beszozálatni, szoval az ő érdemei oly nagyakra emelkedtek, hogy a képviselői immunitás védő palástja alatt elő dr. Eötvös Bálint ügyvéd, orsz. gyűll. képviselő, az ellene csallásért és sikasztásért besadott fejlejen- tésében a királyi ügyészségnek és a büntetőbíró- ságnak is figyelembe ajánlotta már a paraszt direktorium s az országgyűlés legelsődobb meg- nyitáskor, főleg a képviselőháza is előrelátó- lág foglalkozni fog az ő érdemeivel. A büntetőbírósság majd ki fogja deríteni, ki szerzett nagyobb érdemeket arra, hogy az immár eltörtl adós-börtén helyett a bűnösök czelláját megállítsa.

Addig pedig tovább nem foglalkozunk ezzel az érdemekben meggzagadott urral."

— A székeshérvári polgári dalkör e hó 1-én tartotta II-ik rendező üg közgyűlést, Fekete Géza elnök vezetésével. Az elnöki megnyúny után a titkári jelentést olvasták fel, a mely szerint a dalkör a múlt év közgyűlés óta 1 gyűlésesnél és 8 nyilvános hangversenyen működött közre. Az évi bevétel 566 kor. 84 fillér, a kiadás 344 kor. 12 fillér volt. A tisztikar és a választmány a kö- vetkezőkép alakult meg: elnök Fekete Géza, I. ale- lnök Kürösy Gyula, II. alelnök Kiss Antal, titkar Steinmetz Ferenc, pénztáros Hollós Gyula, I. ellenőr Vida Ferenc, II. ellenőr Stummer Károly, karmester Medgyessy József, Választmányi tagok: Réthy Ferenc, Wokler Ferenc, Sándorovics János, László Ulrich, Koháry József, Kan Antal, Douha Ferenc, Schwab Viktor, Kálóczy Gyula, póttagok Hummer Károly, Kostyalik József, Kovács József, Baly József. — A dalkör Kossuth Lajos szellemére századiki évtúrdolóját saját körében fűnyeli meg.

— Vadszállítók figyelembe. Augusztus hó 15-ével beköszöntött a nyitra való vadászás ideje. Ez alkalommal nem lesz ezüsterület egy szak- lapnak következő figyelemztetését közöljük.

"Okvetlenül szükséges a melög időben szállít- andó nyulnak beleinek eltávolítása, melynél szom- ban figyelemmel kell lennünk arra, hogy a nyul hasán a belek eltávolítása végezt, csak éppen akkor nyílat készíttünk, hogy abba ujainkkal behatolhattunk és a beleket (a májjal és lépé- vel) eltávolíthassuk. A kéztendő nyílas ne legyen nagyobb 5-6 centiméter-nél. A tödőt eltávolítani nem szükséges.

A kizsírólások alatt vigyáznunk kell arra is, hogy a nyulatok vrral és bíslárral öszse ne piszkáljuk, mert az ilyen nyulak kllő tesztésé- ségükből sokat veszítenek, miáltal értékükben is csökkennek.

Kibelezés után a nyulatok htvős és legyektről mentes helyen jó káhlitni kell engedniük."

Az ilyen módon kész nyulatok azután ravaszra feltejve ajánl vasútra, esetleg besomagolva postára s lehetőleg oly időben, hogy a szállítás a hlvős- ből előre esik.

Hangsúlyozzuk, hogy melög időben csak az elősorolt elővigyázat mellett szállíthatunk nyulat vesztély nélkül.

Nyári hőségen a ki nem belovet és me- leggen szállított nyul feltétlenül megromlva érkezik

kapotl megint belejük. A háló fedőzetre sza- ladtam, felkaptam egy fátykát s annak a fényé- nél néztem végig a tengeren.

Alig öt-hat fontnyira a hajó mögött, ott tánczolt a matróz a hullánkavargában, amely neha egészen állva emelte a felszínre. Amint ongem megpillantott a fátyka fénykörében, látam, hogy lelemelkedik, tágrányit szemét felém for- ditja s az ajka mozog. Előre hajtatom, fílembez tartottam a tenyeremet, hogy megálljanam utol- szavait; erős hangon s érthetően kiáltott oda hoz- zám a vihar tombolásán keresztül:

— Hadnagy ur, hadnagy ur! Az érkezőkésér támaszkodtájja is eltörtl! Fel ne menjen senki!

Gyri óriási hullám lömplydött közzénk s nem láttam többé mást, csak a fehérszörnyes vitorlaszokat.

— A kapitány befejezte elbeszélését s elhall- gatott. Homlokán a ránc még mélyebb lett, szem- lölőke még öszsebb húzódtól.

— S hogy htvák ezt a derék, kötelesegtúdo embert? — kérdeztem pár pillanat múlva.

A kapitány megtkörve nézett rám, aztán így szólt:

— Igazán nem tudom már a nevét!

s feljutja, mint a hólyagot! Mire tört az árboz- kosárba, az ójszaka már olyan nótt fel, hogy nem láthatuk. Egyszerre amint megfordultam, hogy a kormányosnak kanyarodót parancsoljak, hangomat az öszertől fadarab recsesésének a tompa saja nyomta el s rá három másodperc múlva a vízbeeső emberi test csobbanása volt hallható.

— A vízbe esett! A vízbe es-tt! — kiabál- ták a hajó orráról.

Önkéntelenül kiadtam a kormányosnak a ren- deletet, hogy forduljon vissza s megparancsoltam, hogy erressék le az egyik mentőcsónak. A ma- trórok rohantak a csónakokhoz, de alig eresztették le az egyiket pár lábnyira, mikor a szél kiragadta a kezükből, odaparkolta a fregatt ágyúhoz, ugry, hogy pozdórája zuzav hullt alá a vízben. Közben a hajó a kormányán engedve fordult, a szellet oldalról kaptá, a vitorlák megernyűdtek s mi tehetetlenül voltunk a hullámokkal szemben, amelyek sztrún csapkodtak át a fedélzeten. Közben a kapitány s a többi tiszt is értesült a dolgról s feljöttek a fedélzetre. Három szoval elmondtam nekik, mi történt s mutattam a matrózt, aki az öszszesztöt csónak egy darabjába kapaszkodva vergődött a hullámokon.

— Uraim, — szólt hozzánk a kapitány, —

1902
a rende-
alkalm-
pök fi-
minisz-
tónak,
előbb,
nyekben
igen g-
gyűlék
sikat le-
quies,
dolgot,
dor öre-
a ki a-
szalosz
udvarol
inkább
küzött
hétón
rang és
rég bő-
az utol-
nékül
késáll,
szárt,
szlebe-
és mie-
szurta
szoszor-
az ill-
rendő-
nem él-
kerül,
nap 8/
Szűde
ségről
laszot
pénztár
nagy l-
jos az
tartam-
roszták,
deszék
Nick
8000
bousu
tis ré-
istálló
széna
A gyű-
Hári
zott az
bó ki-
gonda
sokáig
kezd h-
hogy
anyika
Egyik
lghajb
tagja
szerén-
a mi-
szines
melyen
Grakor
nessen
eltűnt
pes le-
legelő-
dalmi
közök
megte-
társas
ban
felruh-
a ker-
nap é-
szarv-
nác,
jából
kiállit

a rendelkezési helyre s mint ilyen élvezetre teljesen alkalmatlanság és elkoroztatás."

— A püspök úrára Dr. Vározy Gyula püspök fővédő Dr. Vározy Tivadar a Biskopaiakörig miniszter Győrbe nevezte ki tanterületi főigazgatónak, a ki állását már el is foglalta.

— **Dikés és szerelm.** Néhány századdal előbb, a mint ez a Montepin- és Sue-féle regényekben is írva vagyon, a térdnadrágos nemesek igen gyakran intézkedtek a kardjikkal szerelmi ügyüket az utcán, az éj sötétjében. Egyik a márkait lezsurta s ezzel megöltötte a búzka marquisét, az emberek pedig rendén valónak találták a dolgot. Hogy ma már nem így van, Bajdái Sándor Öreg-utcai oszmiadia legény sajnálja legjobban, a ki a Sőrec-féle táncszikolában Szalai Endre asztalos segédjével és ugyanazon hölgyetegnél udvarolt. A Sőrec-féle terem pizze orru tűndőre inkább a gyula lovagja félt hajlott s ebből kezesül azután az a drámai esemény, a mely hétfőn este fél 8 órakor a Nádor-utca minden rang és nembeli setálótól összeröpdött-tett. Bajdái még bosszút tépálhatott, most megöltötte Szalay az utón haza szállat a dikésért s visszatérve szó nélkül ellenfeleire rohant. Bajdái kezében a bőrvőg késsel, Szalaira vetette magát és annak hátába szúrta. Szalay menekülve a Weisz és Freud-féle föltete futott be. Azonban Bajdái ide is követte és mielőtt megakadályozhatták volna, még kétszer szúrta meg vetélytársát. Egyjében szive fölött, másodszor pedig fején. A vérgőzöt embert Szitta rendőr az utczában levők segítségével megkötözték és a rendőrségre kísérték. Szalay sebtestése súlyos, de nem életveszélyes. Az ügy a kir. ügyesség elé került, hova a kérelmő legyen is az fogják kísérni.

— Az „Egyenlőség” asztaltársaság vasárnap Szitts Lajos emlékére alkotta gyűlést. Szitts István Zsida-utcai vendéglőjében. A jegyző-ségül lemondott Ehrenthal Simon helyett megválasztották Szepa Viktort. Majd Szitts István pénztárnok szómolt el. Szitts Lajos indítványára nagy lelkesedéssel határozták el, hogy *Kossuth Lajos századik születésnapja alkalmából* bankettet tartanak, melyen bárki részt vehet. Végül elhatározták, hogy az ősszel sztréti megköztök rendeznek.

— **Tűz volt tegnap reggel Fővenyben, hol Fick József** berökölt egy kassai záros-bűkönyve 5000 korona értékben leégett. Valószínű, hogy hossza műve volt a gyújtogatás. A kár a biztosítási révén megértül.

Cédrón vasárnap Pini József gazdaember istállója gyulladt ki s ezzel együtt nagy mennyiségű szalma égett el. A kár meghaladja az 15000 koronát. A megegyelt tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz gyújtogatásból, gyermekek játékból keletkezett. Hárt András csóri lakos 6 éves Isván fia pipát az istállóban és így a tűz valószínűleg a pipából kibúló szikráktól támadt. A gyermek szűrt gondatlanság miatt felelőstették.

— **Uj sport.** Az anizsok-úvat, a mely olyan sokáig dühöngött, végig Európán, most már alább kezd hagyni s ez okból valami újabb inger szükséges, hogy az anizsok ismét érdekesek legyenek. Az anizsok-barátok figyelmébe ajánlják a következőket: Egyik úr családánál vasárnap délután a szállóban a légbajkóról folyt a szó, miközben a társaság egyik tagja indítványozta, hogy tegyenek próbát egy szerény vidéki léghajóval, egy 20 filléres gömbbel, a miket a vásárokon árulnak. Vettek egy ilyen szines gömböt és ráérőseket egy papirszelvet, a melyen a megfallokóról értesített kérték, este fél 7 órakor utnak bocsátották. A kis léghajó nyilvánleg nemesen felszállt, azután dél-délnyugati irányra vezérelt. Ma reggel azután a megadott órány képes levelezőlap érkezett, a mely tudatta, hogy a léghajómbkt Svábi József gépész, Kőtele János uradalmi gazda és Brányi Pál Békésmegyében, Doboz község határában hétfőn reggel negyed 5 órakor megtalálták. Probatum est.

— **Uj asztaltársaság.** „Kossuth Lajos asztaltársaság” cím alatt egy új egyesület van alakulóban a városban, a mely célul szegény gyermekek felnevelését tűzte maga elé. Az alakuló közgyűlést a kereskedőkől álló iparosokból álló egybevitők körnap este 8 órára híradott a Lutzkovich-é „Arany szarvas” vendéglőben.

— **Agancs kiállítás.** A tekintetes városi tanács, a mint értesülünk, baklővésésnek nagyobbjaiból legközelebb agancsokkiállításra fog rendezni. A kiállítás egyik díze lesz az a baklővés, a melyet a

pékek ismeretes törvényezése ügyében tanusított. Két pékmaster nyilvánosan kijelentette a rendőrség előtt, hogy dacára a rendőrség büntetésének, újból és újból meg fogják szegni a törvényt. A rendőrkaptány a másod- és harmadszori kihágás alkalmánál el is ítélte őket egyenkint 100—100 korona pénzbírságra, a tisztelt tanács lezállította azt 20 koronára. A tanácsos urak nagyon féltetik állásukat, hogy olyan nagyon keresik a népszerűséget. Hogy aztán ennek az engedékenységnek, a rendőrség nyílt dezavválásának mi lesz az eredménye, az előre látható volt. *Singer József* és *Birkó János* pékmasterok, ugyanazok, akiknek büntetését ekképpen lezállították, *vasárnap újból dolgoztattak. Kis György* pékesség újból lejelentette őket s ma délután volt a tárgyalás *Kuty R.* kapitány előtt. Singer József segédséi letagadták a munkát s így Singert bizonyíték hiányában felmentette a rendőrkaptány, ellenben *Birkó János* reá bizonyult, hogy este 9 órakor már kovászát tettezt s így Kuti ismét 100 koronára büntette a makacs pékmasterét. Ez pedig valószínűleg fitymlye veszi a dolgot, a tekintetes tanács majd kedvibe fog neki járn ismét. Ki is jelentette a kapitány előtt, hogy az ő tisztele megköveteli a korai kovász-rakást, hájt majd módját leli, hogy a törvényt kijátsza valahogyan. *Birkó* pékmaster ugyanis azt érli tisztele érdek alatt, hogy a többi pékmaster rovására, a kik betartják a törvényt rendelkezését, ő korábban adjon elmentjüket a községnek. Így több fog el, neki nagyobb a haszna. A többi pékmaster, a törvényt, a munkásokat vigye az ördög. Minden józan gondolkozó embertől kérdeztük, vajjon nem a léhaóság könnyelmű az olyan város vezetősége, a mely nemcsak el nézi, de elősegíti, hogy egy vagy két polgára így pazsokozza a hatósággal és a törvényt. Azt hisszük, a helygy-miniszterium fog beleszólni a dolgba.

— **Mulatság.** A székesfehérvári könyvnyomdáskor vasárnap, e hó 7-ikén nagy táncmulatságot rendeznek a Lutzkovich Béla „Arany szarvas” vendéglő helyiségében. A rendezőség nagyban fáradozik, hogy a mulatság sikere ne maradjon hátra a nyomdáskor eddigi mulatságának jó hírnevétől. Kezdeté fél 9 órakor. Személyeg 80 fillér, családjegy 1 kor. 60 fillér. Világjóság is lesz.

— **Tífusz és difteritisz.** A Gárdonyi községbe tartozó *Dinnyés* pusztán, *Szabó* István 17 éves lakos haza hgyimzban súlyosan megbetegedett. Az esetet az alispáni hivatalhoz azzal jelentették be, hogy a szükséges óvintézkedéseket megtették.

Bicakról pedig azt jelenti tudósítónk, hogy a difteritisz ott erős mértékben fellépet, úgy hogy már két gyermek *áldozatul is esett* a veszedelmes járványnak. A szomszédos *Zámbék* községben is erősen uralkodik a difteritisz s most *iskola áv kezdetén* a lakosság legszorgorabb óvintézkedések megtételéről reméli csak a baj toborzódásának megakadályozását

— **Az esküdtzsek dícsérete.** Anyóit írunk az esküdtzsek ellen, hogy most ráuntatathunk egy új eredményre. A tavasszal lefolyt esküdtzseki tárgyalások egyik napján volt, hogy a vádlottak padján egy szerencsétlen bukott leány új gyilkosság kísérletével terhelve. A kedvesét *Csejthely* Pált akarta egy késsel leszúrni, mert ez hitlen lett hozzá, de *Csejthely* csak könnyebb sérülést szenvedett. A tárgyalás folyamán az tűnt ki, hogy a leány a beteges idegzett leányt anyagilag is teljesen kihasználta s azután hagyta ott. Az esküdtzsekre a romlottságában is sok szóp vonást mutatott leány tragikuma olyan mély hatást gyakorolt, hogy dacára a tényállásának, őt a körülmények miatt felmentette. Mind n szakbíróság elítélte volna. Eddig az esküdtzsek.

Csejtei Pál azután Budapestre ment, a leány pedig itthon tovább tette romlott életét. A lovagnak azonban elfogyott a pénze, adósságokba keveredett, akkor haza jött régi kedveséhez, a ki kifejtette adósságát s elartotta őt, míg most *Csejtei* ellopván a leány minden pénzét, megszökött.

A pszichológus előtt, így bizonyosodván *Csejtei* Pál elvetemlősége, telme-

ről már most a kérdés: helyén való lett volna-e akkor elítélni azt a leányt, a ki nek a kézzurralas Csejtein ejtett vétsége elenyésző csekély ahhoz a vétékhez, a melyet ez a szerencsétlen leány sorsa ellen elkövetett s elkövet? A jogászai észszal szemben a pszichológus és a szociológus azt kérdi: vajjon csak a testi erőrelem legyen bűntetve s a lelki sérelem, a lelki rosszaság büntetlen maradjon-e? Itt tñnik ki az esküdtzseki intézmény szociológiai jogosultsága: a kölönözök természetű tényeket kiegyenlítve bírálja el: bñn e bizonyos esetekben valamely tény s nem olyan megtorlás e, a mely előtt meg kell hajolni?

— **A Bernáth gyilkosság ügye** most már a vizsgálat stádiumában halad előre. A vádpanacsnak a letartóztatást helyben hagyó végzése ellen *Krausz F.* Vilmos ugyan felelőbészett adott be, de ezt védője dr. *Nagy Ignác*, a vizsgálat gyorsabb lebonyolítása érdekében ma visszavonta vele. A mi a vizsgálat adatait illeti, anyai ellenőrzésen liran vár róla forgalomba, hogy mi, a kik mindenkoron a sajtónak komoly hivatása mellett foglaltunk állást, komoly reprodukálása bele nem mehetünk, Sulyos gyau okoknak kell lenni *Krausz F.* Vilmos ellen, hogy letartóztatást, ezek a bizonyítékok eddig meg nem dőttek, a vád világoan ellene még meg nem állapítható, — ez a szaraz tényállás. A boulevard-híresztelések fétalálását „a kampósvégű bottal rendelkező zurnalistáknak” hagyjuk, a kik a zavaróban olyan jól tudnak halászni. *Krausz F.* Vilmost, miután a napokban ezeklájában epileptikus göröcei újból elővették, ma szerencsétlen család-jának tagjai látogatták meg s néhány perczet időztek a fogházban, a hol *Tombory* József vizsgálóbíró is jelen volt. Rövid volt csak a találkozás s a család tagjainak az volt a vizsgáztalása: ha ártatlan vagy, bizáll Isteben, nem lesz bajod!

— **A szabadtalok mulatnak.** Hires volt Szabada mindenah az ő „kedélyes hangulatáról” és ölet-ségéről is. Ezuttal is, hogy a demaguszáról, ugynevezett „halottas menetek” járják be Szabada utcáit. Eddig még a látór, aki a megköltőgatalában levő podessát ilyenén varasztokkal becsutatták.

Felügyeselt a miniszter, lemondasom beadtam, Polgármesteri állomás szegényeszenre azt hagytam. Z'Bozogom hát bratyám, tarisznyás komám, Kedves társaim!

Oh te drága s kedves székeim, hogy vájnak meg töled, Mikor tizenözelez éven át basáskodtam tebenned? Csečkóom karjaid, támláid, lábad, S minden egyéb részed!

Méltóságos főispán ur, sebből is becsusom, Gulner Gyula teneked is oly levelet juttatsom!

Szóval a szabadtalok most is kedélyesek, mint voltak mindenkoron és lesznek minden időben.

— **Kossuth ünnep a megyében.** *Bicak* község képviselő testlete e napokban tartott rendkívüli közgyűlésén megállapította, hogy az ünnepet szeptember 14-én rendezi s az ünnepség programját egyttal a következőkben állította össze: Szeptember 14-én vasárnap déliótt 10 órakor az összes templomokban hálásdó istentisztelet tartassék, melyeken a községi képviselőtestlet képviselői magát. Délí 12 órakor díszközgyűlés tartatik, mikor is Kossuth Lajos érdemei jegyzőkönyve isgtatassék, a Kossuth Ferenc és Tivadar táviratjait drővőzöltesse, a Kossuth-szobor bizottság megalkatásának s a községben lakó egy 48-as honvédek megvendégelése elhatároztatik. Délióttan 2 órakor a kőrmenet gyűlése s a Vándúrban, 3 órakor a kőrmenet és népgyűlés a községhez előtt, hol a dalárda a Hymnusz éneki, *Gyapay* Pál emlékbeszédet tart Kossuth Lajosról, utána a Kossuth-hymnusz éneki a dalárda, majd egy alkalmi költemény elszavalása következik, melyet a Szózat éneklése zár be. Este 8 órakor társasvacsora és a község kivilágítása. A rendkívüli közgyűlés elhatározza, hogy a Kossuth-szoborok szükséges pénzét közadakozásból gyűjtj össze, huzadása az aug. 17-iki népmulatság tizta jövedelmét (530

koronáj) és a többi a község saját pénztárából fedeli. A Kossuth-szobor bizottság több oly lelkes fiatal emberrel is ki fog egészíteni, kik nem a hajlati a képviselő-testületnek. Bioso község szép és nemes hazafias példáját követhetjük a megye összes községei.

Moór n. „Moóri polgári olvasókör” vállalta magára az ünnep rendezését. Szeptember 19-én a dalárdá közreműködésével tartja meg az ünnepet, a melyen P. Kleser Gyula gyógyszerész fogja az ünnepi beszédet mondani.

— **Bérma** ut. Dr. Várossy Gyula megyés püspök a jövő héten folytatni fogja a nyár elején megszakított bérmá útját. E hó 11-én Sárkeresztúrról Sárosra megy, délután Szolgagyűlésre. Innen visszatér Sárkeresztúrra, a honnan szombaton Nagyhantosra, majd tovább Kácz-Almásra megy, 15-én Duna-Penteleán, 16-án pedig Duna-Adonyban osztja ki a bérmálás szentségét.

— **A sziczi ciszterci rend** gymnáziumába a nyar folyamán elhunyt **Török** Konstant helyebé dr. Vargha Damjánjt helyezték át Egerből Szekesfehérvárra.

— **Beírások a Női kereskedelmi tanfolyamra.** A beírások a Női kereskedelmi tanfolyamra szeptember 5—10-ikeig d. e. 8—11 óráig eszközölhetnek a Felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál. A tanfolyam szeptember hó 15-diken nyílik meg.

— **Pályázatok** A duna adonyi kir. járás-biroságnál megfressedett **Habasy** Szilárd lellégszeseztelen folytán a kir. járásbírói által es nyújtásán folytán a tealkönyvezetési által. Mindket hivatásra kedheti határidővel pályázatot hirdet Dr. Málér Ferencz kir. tőv. elnök-helyettes, a kinel a ker-venyek beadandók.

— **Az éjben.** **Fritzenhán** József ettyeki lakos a napokban ejjel az alsóuti határában levő verthi malomból ment hazalele. Mikor a kereskedő az alsóuti erdőhöz ért, egy ismeretlen alak útját állta es kessal jobb arcához szurt. Szerencsésen a meg-tamadottnak, a kes a kalapja karimájában fenn-akadt, s így csak kisebb horzsolást szenvedett. Az utonál pénz követelt tőle s mikor Fritzenhán József, kijelentette, hogy nincs pénze, ez egy bottal jól elverte s ruháit leszaggatta. Az ejjeli tamadót körözik.

— **Feltört börtön.** Még a mult hóban történt, hogy Szolnokon 2 börtöndöt adtak tel gyorsrakora a vasuton, az egyiket Miskolcra **Dregán** Sándor, a másik Biosoére **Ujvágh** Istvánné szől. Kovács Hermína nevére. Hogyan-hogyan sem, a két börtön telecsérelődött s Ujvágh Istvánnéhoz megkeresztet az idegen jószág. Természetesen hamar rájöttek a tévedésre, azonban nagy volt Dregán Sándor mis-koelzi lakos csodálkozasa, mikor a Biosoen járt börtöndjét kézhöz véve, azt feltörve találta s ruháit jól megdézámálva. Rögton tejelentést tett Dregán Sándor es emek alapján Ujvágh Istvánné, aki beismerte, hogy feltörte a börtöndöt s a ruhákat vissza is adta, vad alá helyezték sikkasztás vetőgéért. A ruháknak különben is csak egy része került meg. Az ügyet a vauái kir. járásbíroság fogja tárgyalni.

— **Pör az Agrárbank és az állam között.** A szőlős gazdákat közelről érdeklő perrel emléke-znek meg az alábbiakban. Az Agrárbank tudvale-vőleg annak idején, főleg a magyarországi szőlők rekonstrukciója céljából alakult. A magyar kor-mány akkor külön törvényben bizonyos garanzé-kiat nyújtott a bank részére a szőlőkre adandó jel-zőkötelestől és azok kamatainak biztosításá tekintetében. Ezen törvény alapján a bank nyakra-tóre adta a kölcsönöket a szőlőbirtokosoknak. Ezeknek a helyzete azonban az általános gazdasági válság következtében oly kedvezőtlenül alakult, hogy nemcsak a bankkal szemben, de más hitele-zőkkel szemben sem voltak képesek kötelezettsé-gaiknek eleget tenni, ugy, hogy utjabban a szőlők egy jó része dombra került. Az árveréseken azonban egy kis árt értek el, hogy az első helyen bekebe-lezett bankkölcsön sem került meg. Volt eset, hogy egy szőlőt egy koronáért adtak el jobb ajánlat hiányában. Természetesen az Agrárbank ezen álla-potok következtében érzékenyen károsult es mivel-hogy a szőlők ára az utóbbi időben nagyon alá-szállott, a jövőben nagy veszteségekre van kilátása. Már most az Agrárbank a törvényre hivatkozva,

azt követeli a kormánytól, hogy ezeket a vesztesé-geket neki térítse meg. A magyar kormány azon-ban a törvény idevonatkozó szakaszait máskép magyarázza es csak bizonyos esekelyi kompenzá-ciókra hajlandó, míg a bank a teljes tőkét es a kamatokat követeli. Az Agrárbank onnélogra a bírói utra lépett es egy esetből kifolyólag pört indított a magyar állam ellen, hogy az ügyben bí-rósági döntést provokáljon.

— **Zeneiskola.** **Hermanov** Eda zenetanárnak 14 év óta fennálló zeneiskolájában: Szé-lstrán-tulca 3 szám alatt, a beiratkozások megkezdődtek. A jó hírnévnek örvendő zene iskolának külön ének, hegedű, fuvola es gordonka tanszaka van. Tandíj, hetenkint 3 órával havonta 5 forint. Beíratási díj nincsen.

— **Idegének névsora** 1902. szeptember 1 én. **Barnai** Ignác „Magyar Király” szállodája. Bogay főszóró Mareczai, Weisz Géza ut. Bpest, Wogel utazó Bécs, Hollander ut. Szőlők, Antal ut. Bpest, dr. Engel E. Bpest.

Erdély János „Fekete Sas” szállodája. Makov-róky Aladár hivatalnok Kőszahely, Horváth János káplán Tapoleza, Brán Máx ut. Bpest, Stern Moriz ut. Bpest, Friedler Samu ut. Bpes, Steinhart Emil ut. Bécs. Nony Oszkár ut. Bpest.

— **Piaci árak:** 1902 szeptember hó 3-án Buza 6.49—6.60 Rozs 5.59—5.60 Árpa 4.59—5.50 Zab 5.29—5.40 Kukorica 5.40—5.70 Bab 7.00—8.00 Az árak 50 kilogrammonként, korona értékben értendők.

Eladó
jótállás mellett hat pár
=====
francia kőnek megfelelő
=====
legjobb minőségű
m a l o m k ő
30—38—42” méretekben
Bernstein és Káldor
cégeál
Szekesfehérvárott.

HIRDETÉSEK
felvételnek
lapunk kiadóhivatalában
Szekesfehérvárott. Nádor-utca 7

Keil-lakk
legkifutóbb mázólo-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára 1rt. 1.35 kr 1 kis palack ára 68 kr.
Szagtalan
padló-viasz „Gloria”
lagjobb es legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.
Arany-Fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.
Fehér „Glasur“-fénymáz
Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére.
1 dohoz ára 45 kr. — Mindentör kaphatók.
FLITS PÁL FIA cégnél Szekesfehérvárott.

Az öreghegyen
8 oktályos termő szőlő,
urilakással
=====
eladó.
=====
Czim a kiadóhivatalban.

Moór mellett
fekvő Szőkehegyen
2 katasztrális hold szőlő
az idej szürettel, f. evi szeptem-ber hó 14-én délelőtt, a moóri községváznál szabad kézből árverés útján fog eladatni.

Papp Károly
szelvény műfestő es vegyítiszttő Szekesfehérvár, Városháztor a városi lakarek épületében. (Héjarat a Megyeház-utczából.)
Előgud minden es szakmába vago mun-kát ugy festésre, valamint tisztításra legmegtanysabb leltétek mellett, Gáspárkönyvnyók a legérvidőbb idő alatt esetnek, ugy tisztíthatnak.
gyászruhák
48 óra alatt készíttetnek. Vidéki rendelések meghizható lelkisime-retességgel eszközöletnek.